

Lugupeetud härra Rahandusminister Jürgen Ligi

Eesti Nikotiinitoodete Edasimüüjate Liit pöördub Teie poole seoses tubakavabade nikotiinitoodete aktsiisimäärade ja nendega kaasneva maksumärgistamise praktikaga, mis tekitab ebaproportsionaalset koormust nii ettevõtjatele kui ka riigiasutustele. 2025. aastal kehtestatud aktsiisimuudatusega kaasneb kaks järjestikust maksumärgistuse muudatust — 01.01.2025 ja 01.07.2025. Seadusest tulenevalt peavad kõik turuosalised kolme kuu jooksul eemaldama turult eelneva kujundusega maksumärgiga tooted, mis tähendab märkimisväärset haldus-, aja- ja rahalist kulu kogu tarneahelas (maaletoojad, hulgimüüjad, jaemüüjad, aktsiisilaod), samuti suurendab see oluliselt Maksu- ja Tolliameti töökoormust.

Mõistame, et riigil on vajadus tagada aktsiisitulude laekumine, kuid leidub mitmeid tõhusaid ja tasakaalukamaid alternatiive, mis võimaldaksid maksude kogumist ilma liigse bürokraatia ja topeltprotseduurideta.

Täiendavad asjaolud:

- Tubakavedelikud ja muud alternatiivsed tooted moodustavad aktsiisilaekumises vaid ca 5% ulatuses, kuid peavad järgima sama rasket ja kulukat maksumärgistamise režiimi kui sigaretid.
- Toodete säilivus on alla kalendriaasta ning lõppmüüjad eeldavad lepinguliselt vähemalt 9 kalendrikuu pikkust säilivusaega. Toodete lühikesest realiseerimisajast tulenevalt jõustuks kõrgema määraga aktsiisitul ka juhul, kui säiliks olemasolev üleminekuperiood.
- Vastuseis sektoripõhiseks eristamiseks paistab olevat seotud murega ebavõrdse kohtlemise pärast, kuid tegelikkuses viib ühtlustatud käsitus reaalselt ebaõiglase koormuse väiksematele turuosadele.

Ettepanekut toetavad ka mitmed Eesti suuremad jaekaubandus- ja tanklaketid, kelle jaoks topeltmaksumärgistamine põhjustab samuti ebamõistlikku töökoormust ja raiskamist. Meie ettepanekut toetavad *Alexela, Circle K, COOP, Grossi Toidukaubad, Olerex, Selver ning R-Kiosk (Reitan Convenience)*. Lisaks on meile teadaolevalt ka *Maksu- ja Tolliamet teinud Rahandusministeeriumile sarnase sisulise ettepaneku*, viidates vajadusele vältida ebavajalikku töökoormust ja saavutada maksupoliitikas suuremat paindlikkust.

Teeme ettepaneku kaaluda järgmisi praktilisi ja realistlikke lahendusi:

1. Lükata edasi määruse jõustumine – säilitada kehtiv maksumärgi kujundus kuni 31.12.2025, et vältida sama aasta sees kahte järjestikust turult eemaldamist.
2. Lubada paralleelne kasutus – määruses sätestada, et turul võivad olla korraga müügil tooted nii vana kui uue maksumärgiga.
3. Tühistada kujunduse muutmise kohustus toodetel, mille osakaal kogutud aktsiisist on marginaalne (nt e-vedelikud, nikotiinipadjad), et fookusseerida järelevalve kõrge riski ja suure mõjuga kategooriatele.
4. Alternatiivne aktsiisi deklareerimise kord:

- kohustus deklareerida kõik kaubajäägid enne aktsiisitõusu ja tasuda vahe;
- piirata aktsiisimaksuga kauba tagastamise võimalust aktsiisilattu.

Eesmärk:

- Tagada efektiivne maksulaekumine;
- Vähendada riigiametite ja ettevõtjate halduskoormust;
- Tugevdada sektori usaldusväärsust ja õiglast kohtlemist;
- Vältida topeltprotsessi 2025. aastal.

Meil on valmisolek panustada läbimõeldud ja tasakaalustatud maksusüsteemi kujundamisse. Esitame oma ettepanekud ning palume võimalus arutada neid Rahandusministeeriumi vastava osakonnaga.

Lugupidamisega,

Eesti Nikotiinitoodete Edasimüüjate Liit